

متأسفانه
سفارتخانه‌ها و
رایزنان ایران در
سایر کشورها به
ابزار دیپلماسی
علمی و فناوری
مسلط نیستند.

مناسب است
تدبیری بیندیشیم
تا سفارتخانه‌ها،
و به طور خاص،
رایزنان علمی و
فرهنگی ما که
بیشتر از طریق
وزارت علوم معرفی
می‌شوند، بتوانند با
شناخت و آگاهی
بیشتر در این حوزه
فعالیت کنند.

با سایر کشورها شکل می‌گیرد که زمینه‌ساز سایر روابط و تعاملات بین‌المللی میان کشورهای مختلف است.
نخبگان پایه و بنیان دیپلماسی علمی‌اند. یکی از مأموریت‌های مرکز بررسی‌ها، براساس دستور رئیس‌جمهور، رونق دادن به تعامل دولت و نخبگان است؛ ازاین‌رو لازم است مرکز بررسی‌ها تمام‌قد به حمایت از دیپلماسی علمی و پیشبرد آن پردازد.

چالش‌ها

در نقشه جامع علمی کشور موضوع دیپلماسی علمی کم‌رنگ است؛ اما در سند جامع روابط علمی-بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران، که در سال ۱۳۹۶ در شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوب شد، به ابعاد مختلف این موضوع پرداخته و نقش‌هایی برای دستگاه‌های اجرایی کشور در نظر گرفته شد؛ ازاین‌رو، موضوع اجرایی‌سازی سند اهمیت بسیاری دارد. همچنین سازوکار رفع چالش‌ها در سند پیش‌بینی شده است.

دریافته‌ایم که به دیپلماسی علم و فناوری کشور همچنان نگاه جزیره‌ای وجود دارد و هر دستگاهی بدون نگاه جامع به آن می‌پردازد. علاوه بر این، در جابه‌جایی و پذیرش محققان، دانشجویان و اساتید برخی قوانین بازدارنده باقی است و باید در آن‌ها بازنگری شود. این موارد از چالش‌های مهم سطح کلان و حوزه سیاست‌گذاری است. مقررات اقامت موقت برای دانشجویان و اساتید خارجی نیز به تسهیل نیاز دارد. همچنین ارائه پیوست علمی و فناوری، که مصوبه ستاد اقتصاد مقاومتی برای طرح‌های بین‌المللی است، حتماً باید لحاظ شود. این پیوست می‌تواند با کمک دانشگاه‌های کشور به صورت خاص دنبال شود.

امسال سال دانش‌بنیانی اقتصاد است؛ به همین منظور انتظار داریم که بعد صادراتی شرکت‌های دانش‌بنیان بیش از پیش تقویت شود. ظرفیت‌های خوبی شکل گرفته است؛ اما به نظر می‌رسد نتوانسته‌ایم توانمندی‌های شرکت‌های دانش‌بنیان و دانشگاه‌هایمان را در عرصه بین‌المللی به خوبی معرفی کنیم. به گمانم در این مسیر، بهره‌مندی از ظرفیت شورای عالی ایرانیان خارج از کشور، که وزارت امور خارجه و وزیر محترم به شخصه آن را دنبال می‌کند، بسیار مناسب و کارگشا است.

چه باید کرد؟

باید بکوشیم کشورهای هدف را متناسب با ظرفیت‌هایشان انتخاب کنیم و به مزیت‌ها و توانایی‌های خودمان و آنچه نیاز داریم آگاه و مسلط باشیم تا هم نیازهای